

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ОБСЛУГОВУВАННЯ»

Рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма
Загальний обсяг
Тривалість викладання

Обсяг навчальних занять
у т.ч. аудиторні заняття
лекції
практичні
Мова викладання

Другий (магістерський)
«Туристична діяльність»
3 кредити ЄКТС
2-й семестр, 3 чверть
2025-2026 н.р.
90 год.
4 год/тиждень
2 години
2 години
українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5435>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Екологічне управління сферою обслуговування»

Інформація про викладача:

Бєлобородова Марія Валеріївна
Доцент кафедри туризму та економіки підприємства, кандидат економічних наук
Персональна сторінка
<https://ep.nmu.org.ua/ua/teachers/beloborodova.php>
E-mail: Bieloborodova.M.V@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Екологічне управління сферою обслуговування» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін, що направлені на формування фахових компетенцій здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Туристична діяльність» спеціальності ІЗ Туризм та рекреація на першому році навчання. Вона забезпечує фаховий розвиток здобувача та спрямована на отримання знань про екологічні концепції та інноваційні підходи в стратегічному управлінні туристично-рекреаційною інфраструктурою, зокрема промислових регіонів.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців здатності приймати ефективні управлінські рішення щодо мінімізації негативних впливів діяльності підприємств сфери обслуговування на довкілля та досягнення високого рівня екологічної безпеки та відповідальності в сфері процесів виробництва та споживання послуг.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Екологічне управління сферою обслуговування» є:

- надання здобувачеві сучасних науково-теоретичних та практичних знань, необхідних для ефективного екологічного управління в сфері обслуговування;
- оволодіння науковими основами впровадження принципів, методів та функцій екологічного управління на різних рівнях (державне екологічне управління, корпоративне, місцеве, громадське, локальне);
- вивчення стандартів, вимог, правил та практики екологічного управління в Україні та світі в сфері туризму, готельно-ресторанної справи, транспорту;
- набуття навичок формування та вдосконалення системи екологічного управління в сфері обслуговування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні, а саме:

- уміти здійснювати управління стейкхолдерами екологічних проєктів на підприємствах сфери обслуговування;
- уміти формулювати і презентувати стратегічні, тактичні та оперативні завдання системи екологічного управління на підприємствах сфери обслуговування;
- знати економічні механізми природокористування та екологічного управління в туристичній діяльності, а також володіти підходами до розробки та впровадження систем екологічного управління в сфері обслуговування;
- володіти основними управлінськими підходами з позицій циркулярності та “zero waste” в сфері обслуговування;
- уміти забезпечувати екологічну безпеку та мінімізувати негативні впливи діяльності підприємств сфери обслуговування;
- забезпечувати екологізацію сервісу в туристично-рекреаційних комплексах промислових регіонів.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Туризм та гостинність: вплив на аспекти сталого розвитку

1. Три фундаментальні складові сталого розвитку
2. Сталий розвиток та КСВ у туризмі та гостинності – екологічні проблеми
3. Екологічна безпека у сфері послуг: світовий досвід

Тема 2. Принципи та можливості циркулярної економіки в туризмі та гостинності

1. Тенденції розвитку сталої інфраструктури у загальноєвропейському регіоні
2. Екологічні тренди в сфері обслуговування
3. Виклики та проблеми застосування принципів циркулярності в загальноєвропейському регіоні

Тема 3. Сутність та значення екологічного управління

1. Система екологічного управління як інструмент забезпечення якості послуг
2. Переваги організацій після сертифікації системи екоменеджменту відповідно до вимог стандарту ISO 14001
3. Система Plan-Do-Check-Act та оперативне планування і контроль поточної діяльності

Тема 4. Розробка та впровадження системи екологічного управління: загальні рекомендації

1. Загальні положення щодо запровадження ISO 14001
2. Визначення середовища (контексту) організації
3. Розуміння потреб і очікувань зацікавлених сторін
4. Програма досягнення цілей та реєстр екологічних аспектів впливу

Тема 5. Екологічне управління в туристичному транспортному забезпеченні

1. Вплив кризових явищ на світові туристичні потоки
2. Внесок транспортного забезпечення туристичних послуг в деградацію довкілля
3. Практика зниження негативного впливу транспорту в туризмі

Тема 6. Екологічне управління в готельно-ресторанних комплексах

1. Системи зеленої сертифікації в світі
2. Спрощена система екологічного менеджменту
3. Zero waste в секторі HoReCa

Тема 7. Екологічні продукти та послуги в туризмі та гостинності

1. Просування сталого туризму
2. Екологічна стратегія курортних готелів
3. Збалансоване задоволення потреб споживачів туристичних послуг

Тема 8. Ревіталізація промислових об'єктів у заклади гостинності як інструмент екологізації

1. Критерії оцінки ревіталізаційного потенціалу промислового об'єкта
2. Екологічні та соціальні ефекти процесу ревіталізації промислових об'єктів у підприємства сфери обслуговування
3. Приклади ревіталізованих закладів HoReCa в Україні та світі

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Механізм реалізації екологічного менеджменту на підприємстві сфери обслуговування
2. Платне природокористування як інструмент охорони природи в системі рекреаційного природокористування
3. Наслідки підриву Каховської гідроелектростанції для заповідних територій та екотуристичних атракцій Херсонщини
4. Інновації в екологізації туристичного транспортного забезпечення
5. Шляхи поліпшення екологічного управління в українській індустрії гостинності
6. Можливості для просування сталого туризму у загальноєвропейському регіоні
7. Проблематика екотуризму в контексті повномасштабного вторгнення РФ в Україну
8. Оцінювання та рейтингування екологічних потреб в загальній ієрархії власних споживацьких переваг

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 4 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за

офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за одну підсумкову контрольну роботу (максимально оцінюється у 40 балів), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять по 5 балів, максимально здобувач може отримати 40 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи (1 презентація, яка захищається на практичних заняттях, де вона оцінюється максимально у 20 балів). Отримані бали за контрольні роботи, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і формують підсумкову оцінку за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення сумарного результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 40 тестів (максимальна оцінка – 40 балів) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 30 балів за умови повного розкриття тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення тестових завдань. Максимально оцінюються у 40 балів (8 занять × 5 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати презентацію, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Презентація оцінюється у 20 балів.
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 40 балів (1 контрольна робота)

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*.

Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Практичні заняття включають проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Кожне практичне завдання оцінюється за тестовими завданнями або за участю в обговоренні.

Тестові завдання складаються з 10 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 5 балів.

Участь у дискусіях оцінюється в 5 балів, при чому:

0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію;

1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання;

3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, але не здатний аргументовано захищати свою позицію;

5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентацій на практичних заняттях, причому:

Критерії	Бальна шкала оцінки за критерієм
1.Усна доповідь: логіка побудови доповіді, повнота розкриття основних етапів дослідження; вміння чітко, ясно і стисло викладати сутність і результати дослідження; відповідність доповіді матеріалу презентації, дотримання структури доповіді	0 – доповідь не підготовлена, студент не спроможний чітко і ясно викласти сутність і результати дослідження; 1-2 - доповідь підготовлена, студент викладає загальні неузгоджені та часткові результати дослідження; 3-6 – доповідь підготовлена, але логіка доповіді не відпрацьована, презентація не відображає повністю основні етапи роботи, студент може викласти результати дослідження; 7-9 – доповідь логічно побудована, але студент не повно розкриває результати дослідження;

	10 – доповідь логічно побудована, студент чітко, ясно, стисло і повно викладає сутність і результати дослідження, дотримується структури доповіді
2. Відповіді на питання. Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей, вміння аргументовано захищати свої висновки	0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію; 1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання; 3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, але не здатний аргументовано захищати свою позицію; 5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору
3. Організація презентації. Використання та якість підготовки демонстраційних матеріалів: відповідність дизайну змісту і темою роботи; ергономічність, наочність та оформлення слайдів; ємність та стислість подання текстового матеріалу на слайді; повнота та відповідність темі графічного (ілюстративного) матеріалу;	0 – демонстраційні матеріали відсутні; 1-2 – демонстраційні матеріали є, але оформлення слайдів не розкриває тему та перешкоджає сприйняттю змісту результатів дослідження, текст важко читається, студент не використовує зміст слайдів для аргументації; 2-3 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але неякісно оформлені, мають місце помилки та неузгодженості, відсутні посилання на використані джерела, відсутні назви рисунків, діаграм; кількість слайдів не відповідає тривалості виступу; 4 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але мають місце помилки та неузгодженості; 5 – презентація гарно організована, оформлення слайдів розкриває тему, текст легко читається, доповідь супроводжується засобами наочності інформації гарної якості, які допомагають найбільш повно розкрити тему, інформація виділяється за допомогою кольору, розміру, ефектів анімації тощо.
Максимальна кількість балів	20

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 30 питань, серед яких 20 тестових завдань із чотирма варіантами відповідей по 1 балу, 10 відкритих запитань (правильна відповідь оцінюється у 2 бали, частково правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному

технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Екологічне управління сферою обслуговування».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквіумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають

участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Екологічне управління сферою обслуговування».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на практичних заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- метод мозкового штурму;
- метод евристичних питань;
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- дослідницький метод;
- пошуковий метод;
- дебати.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Bieloborodova M., Herasymenko T., Bezuhla L. Strategic directions of the regional tourist complex balanced functioning. Причорноморські економічні студії. 2024. №86. С. 219-227. <https://doi.org/10.32782/bses.86-35>

2. Bieloborodova, M., Bessonova S., Bessonova A. Monitoring the sustainability of small and medium business in the regions of Ukraine based on the resource approach. *Public Security and Public Order*. 2022. Vol. 29. P. 3-15.

3. European commission. Delivering the European Green Deal. URL:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en

4. Збірка кейсів «Європейські практики екологічної відповідальності та свідомого споживання» [Текст] / М-во освіти і науки України, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара; О.А. Зінченко, Приварникова І.Ю., В.С. Яковенко, Редько В.С., Пащенко О.В., Дніпро : 2023. - 172 с. URL: http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_material&id=15914

5. Абрамова А. Г., Мирошник Ю. А. Еко-тренд в сфері гостинності: економічні та соціальні аспекти. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7904>

6. Белобородова М. Соціальна відповідальність закладів індустрії гостинності в Україні: ретроспективний аналіз. *Економічні горизонти*. 2023. № 3(25). С. 36–46. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(25\).2023.286654](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(25).2023.286654)

7. Белобородова М.В., Іващенко І.М. Шляхи екологізації туристичного транспортного забезпечення. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: Зб. наук. праць*. 2023. № 2 (83). С. 144-155. DOI 10.31375/2226-1915-2023-2-144-155

8. Белобородова М.В., Бессонова А.В. Ways of greening services in recreational facilities of Ukraine. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 68. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/68-2022>

9. Безугла Л. С., Палехова Л. Л., Белобородова М. В. Управління сталою поведінкою споживачів у туристичній діяльності: навч. посіб. Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро: Акцент, 2024. 185 с. <https://surl.li/aokfug>

10. Environmental management in tourism and hospitality: textbook. /М. Bieloborodova, L. Bezuhla, O. Kamushkov, T. Herasymenko/; Ministry of Education and Science of Ukraine, Dnipro University of Technology. Dnipro: Jurfond, 2025. 184 p. <https://surl.li/ibcrve>

11. ДСТУ ISO 22483:2022 Туризм та пов'язані з ним послуги. Готелі. Вимоги до послуг (ISO 22483:2020, IDT) <http://surl.li/obyth>.

12. Галушкіна Т. П., Грановська Л. М., Кисельова Р. А. Екологічний менеджмент та аудит: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2019. 455 с.

13. Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник / П. Д. Дудкін та ін. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 200 с.

14. Тітомир Л., Коротич О., Халілова-Чуваєва,Ю. Екологізація готелів як напрям розвитку готельно-ресторанного бізнесу. 2021. *Економіка харчової промисловості*. № 13(3). С. 88-92 <https://doi.org/10.15673/fie.v13i3.2136>

15. Безугла Л. С., Трегуб Ю. Є., Белобородова М. В. Критерії вибору об'єктів для завдань туристичної ревіталізації застарілої промислової спадщини.

16. Белобородова М.В. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт з дисципліни «Екологічне управління сферою обслуговування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Туристична діяльність» спеціальності 242 Туризм і рекреація. / М.В. Белобородова ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Д.: НТУ «ДП», 2023. 27 с.

Інформаційні ресурси

1. Program documents. 27th session of the Committee on Environmental Policy. Greening the economy in the pan-European region: working towards sustainable infrastructure. URL: <https://unece.org/environmental-policy/events/27th-session-committee-environmental-policy>

2. Case studies. Transfer of EU Best Practices in the Field of Tourism for the Countries of Central Asia. URL: <https://www.switch-asia.eu/resource/transfer-of-eu-best-practices-in-the-field-of-tourism-for-the-countries-of-central-asia/>

3. ISO 14000 family. Environmental management. URL: <https://www.iso.org/iso-14001-environmental-management.html>

4. Журнал «Ecobusiness. Екологія підприємства» . URL: <https://ecolog-ua.com/>

5. Медіа проєкт на підтримку зеленого порядку денного в Україні «2022: Ecotransformation & ESG without borders. URL: <https://paeu.com.ua/2022-ecotransformationesg-without-borders/>

6. ВР України. Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 32 // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-п>.

7. ВР України. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

8. ВР України. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р. Закон від 28.02.2019 № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>